

Robert Kurek

Globalne kolegia nadzorcze

Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio H, Oeconomia 46/4,
493-502

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ROBERT KUREK

Globalne kolegia nadzorcze

Global supervisory colleges

Słowa kluczowe: rynek finansowy, kolegia nadzorcze, ubezpieczenia

Key words: financial market, supervisory colleges, insurance

Wstęp

Celem opracowania jest charakterystyka i ocena **globalnych kolegiów nadzorczych** (GKN) – inicjatywy podjętej przez Radę Stabilności Finansowej, która w swej istocie obejmuje kwestie regulacji i sprawowania nadzoru nad instytucjami finansowymi działającymi globalnie. W tym opracowaniu problematyka zostanie ograniczona do nadzoru ubezpieczeniowego. Główną ideą pracy jest teza, że powołanie globalnych kolegiów nadzorczych nie pozwoli na ujednoczenie i uproszczenie światowego systemu nadzoru i nie będą one odgrywać takiej samej roli jak kolegia organów nadzoru działające w obszarze UE.

1. Inicjatywy i działania na rzecz regulacji i systemów nadzoru nad firmami ubezpieczeniowymi działającymi globalnie

Z początkiem XXI w. zostało podjętych szereg działań i inicjatyw, które mają na celu wyeliminowanie różnic w przepisach regulujących działalność organów nadzoru oraz niekompatybilnych standardów i odmiennych praktyk nadzorczych obowiązujących w wielu krajach i na różnych kontynentach. Ułatwienia w sposobach nadzorowania zakładów ubezpieczeń i wzrost kompatybilności reżimów nadzorczych stały się

możliwe dzięki **Podstawowym Zasadom Ubezpieczeń** (*Insurance Core Principles – ICP*) przygotowanym przez IAIS¹, a także dzięki inicjatywom pośrednio związanym z procesami nadzoru, takim jak np. ujednolicanie standardów rachunkowości czy sprawozdawczości finansowej. Jednak najbardziej wyrazistym przykładem jest droga prawnej konwergencji, zakładająca unifikację reżimu nadzorczego i sposobów nadzoru nad podmiotami działającymi transgranicznie przeprowadzona w ramach UE, gdzie pojawiły się zapisy o nadzorze nad grupami (kolegia nadzorcze, nadzorca wiodący). Ostatecznie zostały określone w **dyrektywie Solvency II**² i regulacjach towarzyszących³, a dzięki specjalnej procedurze służącej procesowi uznawania równoważności systemu nadzoru ubezpieczeniowego z krajów trzecich (*third country equivalence*) rozwiązania unijne przenoszą się na poziom globalny. W odniesieniu do międzynarodowo aktywnych grup ubezpieczeniowych (IAIGs⁴) IAIS podjęła także inicjatywę wspólnych ram nadzoru (regulacji prawnych) – **ComFrame**⁵, zakładającą nadzorowanie w sposób specjalny i według ujednoczonych kryteriów. Szansę na zwiększenie możliwości kooperacji i współpracy pomiędzy organami nadzoru⁶ i zbliżenie sposobów nadzoru na całym świecie dają także dwu- lub wielostronne porozumienia zawierane między organami nadzoru (*Multilateral Memorandum of Understanding – MMoU*⁷). Konieczność „specjalnego” traktowania firm o charakterze globalnym, a istotnych z punktu widzenia ryzyka systemowego uwzględnia się również w pracach FSB⁸, gdzie na wzór rozwiązań z UE pojawia się postulat globalnych kolegiów nadzorczych działających międzysektorowo.

2. Kolegia organów nadzoru na forum UE

Kolegium organów nadzoru to „stała, choć elastyczna struktura utworzona w celu współpracy i koordynacji organów nadzorczych odpowiedzialnych za i zaan-

¹ IAIS (*International Association of Insurance Supervisors*) – Międzynarodowe Stowarzyszenie Organów Nadzoru Ubezpieczeniowego.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (2009/138/WE) – Solvency II.

³ Nowelizacja Dyrektywy o konglomeratach finansowych, tzw. dyrektywa FICOD 1, uchwalona przez Parlament Europejski 5 lipca 2011 r. Zmieniła ona głównie dyrektywy 98/78/WE, 2002/87/WE i 2006/48/WE w odniesieniu do dodatkowego nadzoru nad podmiotami finansowymi konglomeratu finansowego oraz dyrektywę Solvency II (2009/138/WE).

⁴ IAIGs (*Internationally Active Insurance Groups*) – Międzynarodowo Aktywne Grupy Ubezpieczeniowe.

⁵ ComFrame (*Common Framework for the Supervision of Internationally Active Insurance Groups*) – Wspólne Ramy Nadzoru nad Międzynarodowo Aktywnymi Grupami Ubezpieczeniowymi.

⁶ L.B. Kading, L. Madeiros, *Insurance Regulation: Mutual Recognition, Equivalence and International Standards*, [w:] *The Future of Insurance Regulation and Supervision: A Global Perspective*, P.M. Liedtke, J. Monkiewicz, Palgrave, New York 2011, s. 413.

⁷ IAIS, *Multilateral Memorandum of Understanding on Cooperation and Information Exchange*, February 2007, http://www.iaisweb.org/_temp/IAIS_MMoU.pdf (12.02.2012).

⁸ FSB (Financial Stability Board) – Rada Stabilności Finansowej.

gażowanych w nadzór nad różnymi elementami transgranicznej grupy finansowej” – definicja ta wywodzi się z Porozumienia o współpracy pomiędzy organami nadzoru finansowego, bankami centralnymi i ministerstwami finansów Unii Europejskiej na temat transgranicznej stabilności finansowej⁹ z 2005 r.¹⁰ W porozumieniu tym zostało podkreślone transgraniczne znaczenie kolegiów nadzorczych i konieczność pogłębiania współpracy między podmiotami, które muszą być zaangażowane w zarządzanie kryzysem finansowym i jego rozwiązywanie, tj. organy nadzoru finansowego, banki centralne i ministerstwa finansów. Jednak kolegia powoływane na bazie postanowień tego porozumienia nie miały jeszcze uprawnień decyzyjnych. W 2009 r. ówczesne CESB i CEIOPS wydały także 10 wspólnych zasad dla kolegium organów nadzoru¹¹, które stał się „drogowskazem” w trakcie organizacji prac w ramach tworzonych kolegiów.

W sektorze ubezpieczeniowym na forum UE prawne warunki do ponadnarodowej współpracy między organami nadzoru, wymiany informacji, delegowania i powoływania specjalnych grup roboczych (załączki kolegium organów nadzoru) zajmujących się usprawnianiem nadzoru nad firmami działającymi ponadnarodowo zaistniały już wraz z wejściem w życie zapisów dyrektywy o grupach ubezpieczeniowych¹² w 1998 r. Objęcie grup ubezpieczeniowych „specjalnym” nadzorem okazało się niewystarczające i wraz z Solvency II opracowano nową koncepcję, w której przeorientowano zasady nadzoru i doprecyzowano m.in. zasady funkcjonowania kolegium organów nadzoru. Składa się ono z organu sprawującego nadzór nad grupą oraz z organów nadzoru wszystkich państw członkowskich, w których znajdują się siedziby jednostek zależnych. Jego prawa i obowiązki zostały określone w art. 248 dyrektywy Solvency II. Należą do nich m.in.:

- koordynowanie gromadzenia i rozpowszechniania właściwych i istotnych informacji w normalnych i nadzwyczajnych sytuacjach, ważnych z punktu widzenia zadań nadzorczych;
- nadzór nad sytuacją finansową grupy i jej ocena;
- ocena przestrzegania przez grupę zasad dotyczących wypłacalności, koncentracji ryzyka i transakcji wewnątrz grupy oraz ocena systemu zarządzania grupy;
- planowanie i koordynacja działań nadzorczych w normalnych i nadzwyczajnych sytuacjach we współpracy z zainteresowanymi organami nadzoru i z uwzględnieniem charakteru, skali i złożoności ryzyk właściwych dla działalności prowadzonej przez wszystkie zakłady należące do danej grupy.

⁹ Porozumienie (*memorandum of understanding*) o współpracy pomiędzy organami nadzoru finansowego, bankami centralnymi i ministerstwami finansów Unii Europejskiej na temat transgranicznej stabilności finansowej, <http://www.nbp.pl/systemfinansowy/moupl.pdf>, s. 4.

¹⁰ Porozumienie weszło w życie 1 czerwca 2008 r. po podpisaniu przez wszystkich 118 sygnatariuszy z 27 państw członkowskich UE oraz EBC. W związku z przystąpieniem do porozumienia Islandii, Lichtensteinu i Norwegii porozumienie rozszerzone o nowych sygnatariuszy weszło w życie w dniu 10 czerwca 2010 r.

¹¹ CEIOPS, CEBS, *Colleges of Supervisors – 10 Common Principles*, <http://www.c-eps.org/getdoc/aeeecaf1a-81b5-476a-95dd-599c5e967697/Clean-V3-formatted-CEBS-2008-124-CEIOPS-SEC-08-54-.aspx> (18.01.2012).

¹² Dyrektywa z dnia 27 października 1998 r. w sprawie dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń w grupach ubezpieczeniowych (1998/78/WE)

W sferze regulacji i określenia struktur nadzoru nad transgranicznymi zakładami ubezpieczeń i całym sektorem finansowym UE decydujące było ustanowienie w 2011 r. Europejskiego Systemu Nadzoru Finansowego (ESNF) oraz sieci Europejskich Urzędów Nadzoru (European Supervisory Authorities – ESA)¹³, których częścią jest EIOPA¹⁴. Istotne było również wskazanie kwestii, w których EIOPA jest uprawniony do wiążącej prawnie mediacji pomiędzy lokalnymi organami nadzoru. Ustanowienie mechanizmu ustalania nadzorczy grupowego i kolegiów nadzorczych spowodowało, że nadzór nad grupami i transgranicznymi zakładami ubezpieczeń w UE stał się nadzorem nad ich całą aktywnością – zarówno w układzie terytorialnym, jak i sektorowym.

Europejskie kolegia nadzorcze działają stosunkowo krótko, bo dopiero od 2009 r. Ich aktywność można opisać liczbą zawiązanych kolegiów i odbytych spotkań. Na koniec 2011 r. na forum Europejskiego Obszaru Gospodarczego zarejestrowanych było 89 grup ubezpieczeniowych i w stosunku do nich 14 narodowych organów nadzoru ustanowiono jako nadzorców grupowych. Spotkania kolegiów odbyły się dla 69 grup (przynajmniej jedno fizyczne spotkanie lub telekonferencja), a EIOPA wzięła udział w 55 zebraniach (EIOPA zaczęła działać z początkiem 2011 r. i ma prawo uczestniczyć w spotkaniach kolegiów z urzędu w charakterze obserwatora). W przypadku sześciu kolegiów jako nadzorcy grupowy przewodniczy FINMA, czyli organ nadzoru finansowego Szwajcarii¹⁵.

Polski UKNF już w 2009 r. uczestniczył w 19 międzynarodowych kolegiach. W 2010 r. liczba ta wzrosła, a w 2011 r. zawartych zostało sześć kolejnych porozumień z zagranicznymi organami nadzoru o współpracy w ramach kolegiów nadzorczych. Według stanu na koniec 2011 r. KNF brał udział w 17 kolegiach nadzorczych dla ubezpieczeniowych grup kapitałowych i prowadził jedno kolegium w charakterze nadzorczy grupowego, uczestniczył także w 21 kolegiach dla bankowych grup kapitałowych oraz w trzech dla grup agencji ratingowych¹⁶.

Kolegia organów nadzoru mają według regulatorów rynku UE umożliwić międzynarodową i sektorową spójność nadzoru, a także znieść ograniczenia właściwego funkcjonowania wspólnego rynku. O ile te pozytywne zjawiska można wskazać jako charakterystyczne dla UE, to już w odniesieniu do grup ubezpieczeniowych o charakterze globalnym zamierzenie powoływania globalnych kolegiów nadzorczych

¹³ Oprócz EIOPA w skład Europejskich Urzędów Nadzoru (European Supervisory Authorities – ESA) wchodziły urzędy (komitety), które zajmują się odpowiednio poszczególnymi sektorami rynku finansowego: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (European Banking Authority – EBA) i Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (European Securities and Markets Authority – ESMA).

¹⁴ EIOPA – Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (European Insurance and Occupational Pensions Authority).

¹⁵ *Report on the Functioning of Colleges and the Accomplishments of the 2011 Action Plan*, EIOPA, 2 February 2012, EIOPA-BoS-12/017.

¹⁶ *Rok 2011 w liczbach w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego*, KNF, http://www.knf.gov.pl/Images/KNF_podsumowanie_2011_tcm75-28931.pdf.

może być pomysłem nieodpowiednim wobec struktury i uwarunkowań działania firm ubezpieczeniowych aktywnych globalnie.

3. Globalne kolegia nadzorcze – idea funkcjonowania

Pomysł ustanowienia globalnych kolegiów nadzorczych pojawił się na spotkaniu grupy G-20 w Waszyngtonie w listopadzie 2008 r., a sformalizowaną formę przybrał w oficjalnym komunikacie wydanym w marcu 2009 r., jednak początkowo odnosił się głównie do banków¹⁷. Ideę tę podtrzymał także raport grupy Larosiere'a z 2009 r.¹⁸, który zakładał, że globalne kolegia nadzorcze umożliwią monitorowanie i nadzorowanie międzynarodowego rynku finansowego, co miałyby zapobiegać kryzysom finansowym w przyszłości. Kolegia nadzorcze (SCs – *Supervisory Colleges*) miałyby operować na podstawie wytycznych sformułowanych przez Radę Stabilności Finansowej, a jej ustalenia w szczególności sposób odnosiłyby się do instytucji finansowych istotnych z punktu widzenia ryzyka systemowego – **SIFI's**¹⁹.

Globalne kolegia nadzorcze w zakresie procesów nadzoru mogłyby mieć następujące prawa i obowiązki w odniesieniu do instytucji finansowych (grup finansowych) działających na poziomie globalnym²⁰:

- stanowiłyby jeden wydzielony podmiot dla nadzoru ostrożnościowego;
- koordynowałyby wszystkie obowiązki publikacyjne i uwzględniając istniejące przepisy narodowe, decydowałyby o ich formie;
- byłyby odpowiedzialne za modele wewnętrzne oraz za ich autoryzację na poziomie grupy;
- zatwierdzałyby alokację kapitału oraz reguły płynności na poziomie grupy i dla danej branży;
- brałyby na siebie odpowiedzialność za przeprowadzanie i koordynację kontroli „na miejscu”;
- koordynowałyby procesy licencjonowania itp.

Szczególne zadanie przypadłoby kolegiom w zakresie zarządzania w sytuacji kryzysowej, gdzie GKN powinno być jednym z elementów struktury zarządzania kryzysowego (obok ministrów finansów, instytucji funduszy gwarancyjnych i banków centralnych), a jego rola polegałaby na organizacji „elementów nadzorczych” jako części zarządzania kryzysowego (rola „opiekuna” koordynacji zarządzania kryzysowego przypadłaby nadzorcy wiodącemu). Rdzeń kolegium nadzorców stałby się „zarządem”, składającym się z przedstawicieli organów nadzoru tych krajów, gdzie

¹⁷ D. Alford, *Supervisory Colleges: The Global Financial Crisis and Improving International Supervisory Coordination*, 30 January 2010, http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1545291.

¹⁸ Larosiere Report, *The high-level group on financial supervision in the EU*, Bruksela 25.02.2009 r., http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/de_larosiere_report_pl.pdf, s. 65–75 (12.02.2012).

¹⁹ SIFIs (*Systemically Important Financial Institutions*) – ważne systemowo instytucje finansowe.

²⁰ *Shaping the New Financial System*, IMF, IMF Staff Position Note, SPN/10/15, October 3, 2010.

byłby umiejscowiony największy wpływ na wypłacalność grup finansowych oraz gdzie skutki kryzysu byłyby największe, a sam „zarząd” miałby ścisły kontakt z bankami centralnymi, instytucjami funduszy gwarancyjnych (lub innymi podmiotami, które mogłyby zostać w to włączone) w zainteresowanych krajach²¹.

4. Unijne kolegia nadzorcze a globalne kolegia nadzorcze

Idea globalnych kolegiów nadzorczych tak naprawdę byłaby przeniesieniem usankcjonowanych już prawnie procesów i trendów, które mają miejsce na rynku ubezpieczeniowym UE, na poziom globalny. W ujęciu teoretycznym (podobnie jak w UE) funkcjonowanie globalnych kolegiów nadzoru pozwoliłoby na usprawnienie nadzoru nad rynkami finansowymi, szczególnie w odniesieniu do transgranicznej działalności finansowej, wprowadzenie spójnych (w skali globalnej) mechanizmów rozwiązywania problemów braku płynności lub wypłacalności instytucji finansowych (krajowych i globalnych), wyeliminowanie „konkurencji regulacjami”, która zagraża globalnej stabilności finansowej, oraz objęcie regulami i nadzorem całego sektora finansowego. Jak już jednak wspomniano we wstępie, założenia te miałyby zostać osiągnięte w ujęciu teoretycznym, a w wymiarze praktycznym byłyby trudne, jeśli w ogóle możliwe do osiągnięcia.

Potrzeba przeorientowania zasad funkcjonowania nadzoru nad aktywnymi w skali świata firmami sektora finansowego nie jest w żaden sposób kwestionowana. Jednak globalne rynki finansowe, pomimo procesów integracji, pozostaną rynkami narodowymi i organizacja struktur nadzorczych oparta na modelu wykorzystującym globalne kolegia nadzorcze może nie spełnić swoich funkcji. Jest to zauważalne już na płaszczyźnie systemowej. Ogólne strategie dotyczące kwestii regulacji i nadzorowania grup (ubezpieczeniowych, bankowych i innych) mogą dotyczyć koncepcji interesu grupy, kiedy stawia się na realność gospodarczych powiązań całej grupy, lub też mogą być one ukierunkowane na uwzględnienie samodzielności jednostek grupy, co bazuje na teorii gospodarczej izolacji (niezależności). Z natury rzeczy międzynarodowe koncerny finansowe działają solidarnie w grupie – jednak mimo odrębności gospodarczej nie mają „odrębności prawnej” (regulacyjnej). O ile na poziomie UE możliwe jest uznanie „prawnej jedności” międzynarodowo aktywnych grup finansowych, to już na poziomie globalnym nie daje się jej uwzględnić, przez co starania o wzmocnienie i ujednoczenie nadzoru nad nimi stają się utrudnione. Rozwijając tę kwestię, należy podkreślić, że funkcjonowaniu kolegiów organów nadzoru na forum UE towarzyszą stosowne regulacje, które zapewniają faktyczne stosowanie procedur współpracy, wymiany informacji i konsultacji między organami nadzoru należącymi do kolegium. Działalności globalnych kolegiów nie towarzyszą odpowiednie regulacje (według stanu na maj 2012 r. funkcjonowanie GKN było zbiorem założeń i pomysłów),

²¹ *Ibidem*.

a wdrożenie stosownych regulacji wymaga jeszcze pokonania wielu barier, z których największą jest brak wystarczającego przekonania do multilateralizmu i zbyt duże przywiązanie do suwerenności w prowadzeniu polityki ekonomicznej w większości państw świata²². Trudno byłoby też niektórym krajom przyjąć narzucone rozwiązania, bowiem na arenie międzynarodowej uzyskują przewagę konkurencyjną właśnie dzięki liberalnemu ustawodawstwu (konkurencja regulacjami), co przynosi im bezpośrednie korzyści, z których nie zamierzają rezygnować. Na poziomie UE uregulowane są także inne, kluczowe z punktu widzenia sprawowania nadzoru, obszary funkcjonowania europejskich firm (zasady rachunkowości, reżim nadzorczy, obowiązki sprawozdawcze itd.) – w skali świata przepisy w odniesieniu do tych sfer znacząco różnią się w zależności od kraju lub kontynentu i wciąż nie są zestandaryzowane.

Założeniem wspólnego nadzorowania UE jest, by organy nadzoru ze wszystkich państw członkowskich, w których zakłady danej grupy mają siedzibę, uczestniczyły w sprawowaniu nadzoru nad grupą za pośrednictwem kolegium organów nadzoru. Powinny mieć wgląd do informacji dostępnych innym organom nadzoru należącym do kolegium oraz aktywnie i stale uczestniczyć w procesie podejmowania decyzji. By założenia te wprowadzić w życie w odniesieniu do GKN, należałoby radykalnie zwiększyć regulacje w krajach, które będą gościć globalne firmy²³. Co najistotniejsze – byłyby to regulacje narzucone z góry, co oznacza opór lokalny (narodowy). Nawet pomijając problemy natury prawnej i kulturowej, zarówno środowiska regulacyjne, jak i gospodarce wielu krajów nie byłyby w stanie przyjąć szeregu narzuconych im rozwiązań. Regulacje i praktyki nadzorcze mogą zostać ujednoczone tylko dzięki woli i porozumieniu politycznemu, a w tej materii trudno jest budować kompromisy²⁴. Aby uzyskać porozumienie, regulacje międzynarodowe są zazwyczaj uzgadniane na poziomie „najmniejszego wspólnego mianownika”, czyli obszaru możliwego do przyjęcia dla jak największej liczby negocjujących stron. Znacznie zawęży to pole rozwiązań akceptowalnych dla zwolenników idei GKN, przez co ta może być wypaczona.

Przyznanie dominującej kompetencji w zakresie nadzoru nad globalnymi firmami GKN oznacza, że wiele aspektów funkcjonowania tych firm (np. ocena wypłacalności) będzie podlegać ocenie, akceptacji lub zależeć od decyzji organu nadzoru zagranicznego. Rodzi to ryzyko braku akceptacji wniosków płynących z oceny lub decyzji przez kraj przyjmujący, bowiem odpowiedzialność za zobowiązania będzie w dalszym ciągu spoczywać na krajowych organach nadzoru. W przypadku krajów, które są zdominowane przez udziałowców zagranicznych, rodzime organy nadzoru stracą możliwość bezpośredniego nadzorowania, mimo że teoretycznie mają najlepszą ocenę sytuacji spółki, a także są w stanie uwzględnić zawirowania na lokalnym

²² G. Nosiadek, *Globalna architektura finansowa po kryzysie*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2011, nr 3, s. 31.

²³ E. Berglof, K. Pistor, *European Financial Regulation's Wrong Turn*, <http://www.project-syndicate.org/commentary/berglof3/English> (30.01.2012).

²⁴ K. Méró, *Konwergencja sfery nadzoru w Europie – praktyka i potencjalne struktury w przyszłości*, http://www.rf.edu.pl/uploads/media/K_MeroPL.pdf, s. 2.

rynku i jego specyfikę, przeciwdziałając różnego rodzaju skutkom gospodarczym i społecznym. Ten aspekt jest jak najbardziej zrozumiały i był już podnoszony przez przeciwników integracji nadzoru na poziomie UE.

Zakończenie

Nadzorowanie firm globalnych powinno się rozwijać równocześnie z integracją rynków finansowych (poziom integracji i organizacja nadzoru od siebie zależą). Stąd celowe i konieczne są wszelkie próby dopasowania instrumentów nadzorczych do aktualnego stopnia rozwoju rynków finansowych. Skoro ich działalność przekracza granice krajów, regionów i kontynentów, to organy nadzoru powinny mieć uprawnienia do nadzorowania działalności w innych krajach lub kontynentach.

Ogólną ideę globalnych kolegiów nadzorczych można uznać za słuszną. Skorzysta na niej mogą klienci zakładów ubezpieczeń (lepszą ochroną), a ustanowienie GKN pozwoli znieść część ograniczeń dotyczących harmonijnego rozwoju światowych rynków poprzez zapewnienie równych reguł gry na globalnie zintegrowanym rynku usług ubezpieczeniowych. Możliwe jest także uzyskanie międzynarodowej i sektorowej spójności nadzoru, a zwiększenie współpracy pomiędzy nadzorcami to pogłębienie jego integracji, przekładające się na możliwość zmniejszenia kosztów nadzoru i ograniczenie zjawiska arbitrażu regulacyjnego. Działalność GKN może również korzystnie wpłynąć na jakość nadzorów narodowych, a wyznaczone procedury współpracy i ustalone kompetencje zwiększają efektywność i ogólnie rozumianą skuteczność procesów nadzorowania. Ukształtowany przy wykorzystaniu GKN system nadzoru nad globalnymi firmami przestanie także powstrzymywać same firmy przed oferowaniem usług wykraczających poza granice krajów i regionów.

GKN są jedną spośród wielu inicjatyw, które zmierzają do ujednoczenia regulacji, struktur nadzorczych i metod nadzorowania. Zakładając jednak, że światowe rynki finansowe pozostaną rynkami narodowymi, organizacja nadzoru z wykorzystaniem GKN wydaje się formą zbyt przerośniętą i niedopasowaną do zapotrzebowania rynkowego. Na poziomie globalnym trudno o wspólne regulacje – stąd przeobrażenia instytucjonalne nadzoru nad globalnymi podmiotami sektora ubezpieczeniowego powinny się ograniczać jedynie do zbliżania (konwergencji) systemów i sposobów nadzorowania i ich koordynacji na poziomie globalnym. Jednocześnie idea GKN w swej konstrukcji pozostaje oparta na narodowych organach nadzoru, nie łącząc i nie uwzględniając interesów międzynarodowych grup finansowych, przez co również przez te grupy nie jest postrzegana jako właściwa²⁵.

GKN mogą odgrywać jednak istotną rolę przy koordynacji działań nadzorczych i umacnianiu współpracy w tej dziedzinie. Ustanowienie GKN daje także szansę na

²⁵ KPMG, *Recovery and Resolution Plans for Insurance*, <http://www.kpmg.com/pl/pl/issuesandinsights/articlespublications/strony/raport-kpmg-recovery-and-resolution-plans-for-insurance.aspx>.

utworzenie wspólnej kultury nadzoru oraz spójnych praktyk nadzorczych na całym świecie, łącząc w sobie doświadczenie wielu organów nadzoru (członków kolegium) oraz specjalistyczną wiedzę lokalnych podmiotów nadzorczych znajdujących się najbliżej instytucji działających w ramach ich jurysdykcji. Organy odpowiedzialne za nadzór mogą wymieniać w ramach kolegiów informacje, opracowywać wspólne stanowisko w sprawie profilu ryzyka danej grupy, ustalać priorytety i plany nadzorcze, przydzielać zadania, organizować wspólne inspekcje na miejscu i koordynować najważniejsze decyzje. GKN mogą wspierać narodowe organy nadzoru w zakresie spójności podejmowanych przez nie decyzji i zachęcać do ścisłej współpracy w wykonywaniu działań nadzorczych w całej grupie na podstawie ujednoczonych kryteriów, i taka właśnie rola – koordynatora nadzoru, a nie jego realizatora – powinna być przypisana GKN.

Bibliografia:

1. Alford D., *Supervisory Colleges: The Global Financial Crisis and Improving International Supervisory Coordination*, 30 January 2010, http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1545291
2. Berglof E., Pistor K., *European Financial Regulation's Wrong Turn*, <http://www.project-syndicate.org/commentary/berglof3/English> (30.01.2012).
3. *Colleges of Supervisors – 10 Common Principles*, CEIOPS, CEBS, <http://www.c-eps.org/getdoc/aeecef1a-81b5-476a-95dd-599c5e967697/Clean-V3-formatted-CEBS-2008-124-CEIOPS-SEC-08-54-.aspx> (18.01.2012).
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (2009/138/WE) – Solwency II.
5. Dyrektywa z dnia 27 października 1998 r. w sprawie dodatkowego nadzoru nad zakładami ubezpieczeń w grupach ubezpieczeniowych (1998/78/WE).
6. Kading L.B., Madeiros L., *Insurance Regulation: Mutual Recognition, Equivalence and International Standards*, [w:] *The Future of Insurance Regulation and Supervision: A Global Perspective*, P.M. Liedtke, J. Monkiewicz, Palgrave, New York 2011.
7. Larosière Report, *The high-level group on financial supervision in the EU*, Bruksela 25.02.2009 r., http://ec.europa.eu/internal_market/finances/docs/de_larosiere_report_pl.pdf (12.02.2012).
8. *Multilateral Memorandum of Understanding on Cooperation and Information Exchange*, IAIS, February 2007, http://www.iaisweb.org/_temp/IAIS_MMoU.pdf (12.02.2012).
9. Méré K., *Konwergencja sfery nadzoru w Europie – praktyka i potencjalne struktury w przyszłości*, http://www.rf.edu.pl/uploads/media/K_MeroPL.pdf.
10. Nosiadek G., *Globalna architektura finansowa po kryzysie*, „Myśl Ekonomiczna i Polityczna” 2011, nr 3.
11. Porozumienie (*memorandum of understanding*) o współpracy pomiędzy organami nadzoru finansowego, bankami centralnymi i ministerstwami finansów Unii Europejskiej na temat transgranicznej stabilności finansowej, <http://www.nbp.pl/systemfinansowy/moupl.pdf>.
12. *Recovery and Resolution Plans for Insurance*, KPMG, <http://www.kpmg.com/pl/pl/issuesandinsights/articlespublications/strony/raport-kpmg-recovery-and-resolution-plans-for-insurance.aspx>.
13. *Report on the Functioning of Colleges and the Accomplishments of the 2011 Action Plan*, EIOPA, 2 February 2012, EIOPA-BoS-12/017.
14. *Rok 2011 w liczbach w Urzędzie Komisji Nadzoru Finansowego*, KNF, http://www.knf.gov.pl/Images/KNF_podsumowanie_2011_tcm75-28931.pdf.

15. *Shaping the New Financial System, IMF Staff Position Note*, IMF, SPN/10/15, October 3, 2010.

Global supervisory colleges

The paper characterizes the idea of global supervision colleges – one of the initiatives related to exercising supervision over the globally operating insurance companies. It was emphasized that even though colleges of supervision authorities are desirable at the EU level, global supervision colleges following their model do not perform the role assigned to them. The established GSC may constitute the background for a global supervision system, reduce the occurrence of supervision arbitration and play crucial role in providing guarantees for sustainable information flow between supervision authorities from different countries, however, the role assigned to them should be that of a supervision coordinator rather than its implementing body.